

عنوان مقاله:

اسم مکان‌های بی‌نشان در ساخت کدهای ترکیبی ایران و کاربرد آنها

محل انتشار:

دوفصلنامه زبانشناسی گویشهای ایرانی، دوره 5، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

مجید طامه - استادیار گروه زبانها و گویشهای ایرانی فرهنگستان زبان و ادب فارسی

خلاصه مقاله:

جای‌نام‌ها یا نام مکان‌های جغرافیایی را به‌لحاظ نوع به سه دسته شیب‌نام‌ها یا نام پستی و بلندی‌های زمین، آب‌نام‌ها یا نام عوارض جغرافیایی که به آب‌ها اشاره دارند، و کدهای نام یا نام مناطق مسکونی تقسیم می‌کنند. جای‌نام‌ها نیز بخشی از واژگان هر زبانی به‌شمار می‌آیند و همان قواعدی که در دستور زبان دربارهٔ واژه‌های عمومی به‌کار می‌رود دربارهٔ آنها نیز صدق می‌کند. جای‌نام‌ها را به‌لحاظ صرفی می‌توان به دو دسته ساده و پیچیده تقسیم کرد. جای‌نام‌های ساده آن واژه‌هایی‌اند که فقط از یک تکواژ تشکیل شده‌اند. اما جای‌نام‌های پیچیده به سه دسته مشتق، مرکب و مشتق-مرکب تقسیم می‌شوند. جای‌نام‌های مرکب یا ترکیبی واژه‌هایی‌اند که دست‌کم در ساخت آنها دو واژه مستقل و معنی‌دار وجود دارد. در این‌گونه جای‌نام‌های مرکب معمولاً معنای یکی از دو واژه حاضر در ترکیب اندکی تغییر می‌یابد و به‌تدریج و در اثر استفادهٔ زیاد به‌صورت یک تکواژ یا سازهٔ جای‌نام‌ساز درمی‌آید. در جای‌نام‌های ایران این سازه‌های جای‌نام‌ساز نقش عمده‌ای را دارند و کاربرد آنها در ساخت جای‌نام‌ها بیشتر از وندهای اشتقاقی جای‌نام‌ساز است. در کدهای نام‌های ایران سازه‌های جای‌نام‌ساز متفاوتی به‌کار رفته است. در این تحقیق به آن سازه‌های جای‌نام‌سازی پرداخته شده که از دسته اسم مکان‌های بی‌نشان به‌شمار می‌آیند. برای این منظور، این سازه‌های جای‌نام‌ساز در کدهای ترکیبی از دو دیدگاه صرفی و معنایی بررسی شده‌اند.

کلمات کلیدی:

جای‌نام، جای‌نام‌های مرکب، سازه‌های جای‌نام‌ساز، کدهای ترکیبی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1148130>

